

گفت‌وگو با داود فتحعلی بیگی

هنرمند پیشکسوت عرصه هنرهای آیینی سنتی

تعزیه باید به تلویزیون

و دانشگاه‌ها بیاید

آزاده صالحی

کار پرداخت. منظورم نسخه واحدی است که شامل ویژگی تمام مجالس تعزیه باشد و به‌عنوان نسخه واحد مورد ارزیابی واقع شود. حالا ممکن است آن نسخه دارای ایراداتی هم باشد که این مسئله بحث دیگری است.

ظاهرا تعدادی از دفترهای تعزیه در حال حاضر در کتابخانه موزه "ملک" نگهداری می‌شوند؟

بله؛ علاوه بر آن، بخش دیگری از این دفترها در کتابخانه مجلس، کتابخانه آستان قدس رضوی، کتابخانه مرکزی دانشگاه تهران و کتابخانه ملی هم هست. نکته این جاست که بودن این نسخ در این کتابخانه‌ها به تنهایی کافی نیست، خیلی وقت‌ها ممکن این نسخه‌ها درون یک کارتن در این مکان‌ها نگهداری شوند، بنابراین قرار گرفتن این نسخ در برخی موزه‌ها و کتابخانه‌ها نمی‌تواند دستاوردی برای ما در پی داشته باشد. طبعاً ضرورت دارد که برای جلوگیری از فرسودگی، این نسخه‌ها مورد اسکن قرار بگیرند تا در گذر زمان از بین نروند. دوم این که کسی که می‌خواهد بر این دفترها نظارت کند باید حتماً متن‌شناس تعزیه باشد. اما مهم‌ترین بخش این است که این دفترها منتشر شوند، انتشارشان هم از این نظر اهمیت دارد که به‌عنوان اسناد شاخه‌ای از نمایش‌های ملی ایرانی مورد استناد علاقه

نه تنها تعزیه که اصولاً میراث معنوی و ناملموس نیازمند حامی است تا شرح وظایفی در راستای احیای این هنرها در زمینه‌های پژوهشی، آموزشی و آفرینشی انجام شود. اما متأسفانه تا امروز این اتفاق نیفتاده است

داود فتحعلی بیگی را می‌توان یکی از بزرگترین هنرمندان پیشکسوت عرصه هنرهای آیینی-سنتی دانست که بیش از چهاردهه است به شکل مستمر در شاخه‌های مختلف این حیطه قدم برداشته و صرف نظر از نگارش آثار در این زمینه به اجراهای مختلفی از جمله تعزیه، نقالی، سیاه بازی و... پرداخته است. او که در سال‌های اخیر عضو شورای سیاست‌گذاری جشنواره هنرهای آیینی سنتی بوده است، همواره بر این باور است که این هنر نیازمند متولی و حامیان دلسوزی است که بتوانند این هنر را بیش از پیش در جامعه ساری و جاری کنند. با این هنرمند پیشکسوت و دغدغه‌مند درباره هنر پر قدمت تعزیه به گفت‌وگو نشستیم. این که در ادامه می‌خوانید.

یادم است در گفت‌وگوهایی که در سال‌های گذشته با شما داشته‌ام به این مسئله اشاره می‌کردید که تاکنون تمهیدی درباره جمع‌آوری دفترهای تعزیه صورت نگرفته، حالا در این برهه زمانی این شرایط چقدر تغییر کرده است و آیا اتفاق تازه‌ای در این زمینه رخ داده است یا نه؟

هنوز هم همان وضعیت است، هر چند ما در سال‌های گذشته به‌بهانه جشنواره نمایش‌های آیینی سنتی هزارگانه یک دفتر تعزیه منتشر می‌کردیم که به همت دوستان این امر هم دیگر انجام نمی‌شود. اساساً گردآوری دفاتر تعزیه باید به‌عنوان یک پروژه ملی باید تعریف شود و نهادی

مربوطه متولی آن باشند تا مجموعه این دفترها به چاپ برسد. چرا که این دفترها به مثابه میراث گرانبغی است که اگر از دست برود جایگزینی نخواهد داشت. شاید بیش از دو یا سه میلیارد مجموعه هزینه این کار شود، چون فقط انتشار این دفترها نیست بلکه مقایسه، پژوهش و گردآوری هم در این زمینه لازم است. به‌هرحال تاجایی که اطلاع دارم با احتساب نسخه‌های تکراری، امروز نزدیک به سه هزار نسخه تعزیه داریم. این سه هزار نسخه هم مستلزم این است که اولاً گردآوری شوند و بعد از آن نمونه‌های مشابه، به‌خصوص آنهایی که دارای عنوان مشترک هستند دسته‌بندی و بایکدیگر مقایسه شوند. حتی می‌توان در این زمینه یک نسخه مرجع را در نظر گرفت و براساس آن به انجام این